

Ese de două ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiulu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Foia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopesca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiunilor se se anticipa

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALA.

Terminulu pentru depunerea esamenului de calificatiune invetiatorialu este $\frac{2}{14}$ Octovre, care se aduce atatu la cunoscinti'a Dloru membri din comisiunea esaminatoria spre acomodare catu si la cunoscinti'a Dloru invetiatori, carii voescu se se infatisiedie la terminulu susu citatu.

Aradu $\frac{18}{30}$ septembrie, 1873.

Ioanu Moldovanu m. p.
secretariu consistorialu.

PARTE NEOFICIALA.

PREDICA

despre tain'a pocaintiei.

*Mergeti de ve arelati preotiloru.
Luc'a XVII. 14.*

O bogatia nemarginita a gratiei lui Ddieu! Ea nu voiesce mortea pecatosului, ci ca se se intorca dela caile pecatului si se traiasca. Pe sem'a pecatosiloru si dupa botezu mai este inca unu isvoru de gratia, in carele se potu spalá cu sangele lui Cristosu, — si acest'a isvoru este tain'a pocaintiei. Pentru ca asia a graitu Isus catra apostoli dupa invierea sa din mormentu: *Luati duchulu santu, caror'a veti iertá pecatele, se voru iertá loru, si caror'a le veti tiené tienute voru fi.* Ioanu XX 22. 23. Ce sentintia mangaitoria este acest'a pentru noi muritorii. Déca amu fostu asia de nefericiti, de ne amu petatu paliulu nevinovatiei nostre: atunci se alergamu la episcopi, la preoti, aretandu intinatiunea sufletului nostru, si in numele Dlui prin ei cuminecandu-ne, se ne curatimu, si se ne facemu érași ómeni noi. *Pecatosule!* de ce te temi de pocaintia, unde ori cine-si marturisesce pecatele sale cu inim'a infranta nu se judeca la tribunalele civile ci se absolvéza? De ce incungiuri pre Samariténulu celu induratoriu, carele torna oleu pe ranele animei tale, ca se te vindece? De ce fugi de pastoriulu celu bunu, carele de atatu tempu umbla in urm'a ta chiamandu-te neincetatu, carele i-a cu bucuria pe umerile sale ói'a cea perduta, si o conduce la turm'a sa? —

Crestine! nu lasá de adi pe mane marturisirea apasandu-ti sufletulu vre-unu pecatu greu. Cumu poti asteptá Pascile séu alte dile mari in care aru trebui se te bucuri si tu cu dreptii: déca sufletulu are lupta cu mortea cea vecinica, adeca cu pecatulu?

De ai facutu si pecate mai mici marturisesce-le catu de desu. Iubirea de sine a omului de multe ori tiene de lucru micu aceea, ce in tine e unu reu mare; si de nu vomu marturisi pe catele iertatóre, acelea usioru se prefacu in pecate de moré. Nu intardiá cu marturisirea ta mai multu de unu patrariu de anu ci nisuesc a te marturisi déca poti in tota lun'a; sufletele tematérie de Ddieu, care intru adeveru voiescu a se perfectoná, acele si mai de multe ori se marturisescu. — Óre nu ne curatimu noi chili'a nostra mai de multe ori la anu? Óre nu ne schimbamu chamesi'a in tota septemana? Si óre sufletulu nu e mai scumpu ca trupulu? —

Era, ca marturisirea ta se-ti fie folositoria, implóra ajutoriulu lui Ddieu, ca se-ti poti alege unu spiritualu (*duhovnicu*) bunu, *evlaviosu, espartu, stimabilu, temetoriu de Ddieu, si rigorosu.* — Considera-lu pre elu de unu angeru, pre care Ddieu l'a trimisu pentru tine; deschidiendu-ti anim'a cu incedere catra densulu, urméza svaturile lui cele bune cu umilintia sufletesca. —

Dar' ori catu e de folositoriu unu Spiritualu bunu, statornicu, pre langa indurarea lui Ddieu, totusi aterna fórté multu dela

marturisoriu, — ca óre cu convinctiunea indreptatoria pasiesce la tain'a acest'a. De aceea бага bine sem'a la urmatórele invetiaturi si le cetesce acelea mai de multe ori!

La pocainti'a séu marturisirea crestinului se receru 5 lucruri: *Ispitirea cunoscintiei sufletului; Inceputulu parerii de reu; Promissiune tare; Marturisirea; si Implinirea canonului.* —

I. Cercetarea cunoscintiei sufletului.

Spre cercetarea sufletulu teu intorce séu folosescé atata timpu si sirguintia catu poftescé unu objectu de asia insemnatare mare. Nu-ti ispití cunoscinti'a sufletulu numai atunci, candu te duci la marturisire, ci timpuriu in dilele premergatorie.

Crestine! déca cu adeveratu voiesci a te cunosce singuru pre tine; atunci cere-ti spre acestu scopu lumina de susu. Ddieu scie numai, ca ce locuiesce in fie-care omu; numai elu singuru ne vede ascunsurile cele ne ispitibile a le inimei nostre. De câte ori ne insiela pre noi iubirea de noi insine, care asia de bucurosu ni ascunde gresielele si ni le scuséza. De si nu ai cunoscintia despre pecatele tale, pentru aceea in antea lui Ddieu totusi nu esti ne vinovatu. — Rógate déra cu santulu Augustinu „*Dne ajuta-mi a te cunosce pre tine si pre mine!*” Rógate, ca asia se te cunosci insu-ti pre tine dupa cumu intru adeveru esti in antea ochiloru lui Ddieu, si pre cumu odata in ór'a suprema te vei cunosce insu-ti, candu se va deschide in antea ta eternitatea. Nu-ti ispití vieti'a ta dupa dis'a lumii, nici dupa convinctiunea ei, ci in spiritulu evangheliei; intréba, ca ce-ti dice cunoscinti'a sufletulu, ce-ti dice cuventulu lui Ddieu. Ispitesce-te dér' pre tine dupa cele 10 porunci ale lui Ddieu si dupa cele 9. bisericesci, precumu si dupa diferitulu genu a pecatului. Nu tiené in evidintia numai faptele ci si cuvintele, cugetele si poftetele tale. Pecatu poti face si cu gândulu, si inaintea ochiloru lui Ddieu sunt deschise inimele nostre. Inse cugetulu si poff'a rea, numai atunci sunt pecate; déca ni-le renoimu cu voi'a si ne petrecemu bucurosu cu ele, delectandune séu consintiendu cu ele, dér déca stámu in contr'a loru, déca nu consintimu cu ele, ci nisuiamu seriosu a scapá de densele; atunci acele nu sunt alta pentru noi decâtu *ispitiri* ne stricatorie ba tocmai folositorie sufletulu. — Catu de multu pecatimu *cu limb'a!* catu prin *lene*, prin perderea de tempu, si lenevirea in lucrurile oficióse incredintiate nóue! Dér' e pecatu si trecerea cu vederea a binelui.

Aci trebuie se scii ca d. e. cu multu e mai mare faradelegea vetamandu parintii decâtu pre altulu de aprópe, si de fura cine-va ceva din beserica comite mai grava neleguire carea nu e numai furtu, ci totodata *sacrilegiu*.

II. Inceputulu parerii de reu.

Dupa ispitirea cunoscintiei sufletulu incepe o parere de reu adeverata pentru pecatele tale, scotiendu-o mai multu din adenculu inimei, decâtu din carti. Fara pocaintia nu esiste. Pentru ca cele mai multe marturisiru din lips'a parerii de reu a faptelor comise, sunt fara efectu. — Róga pre Ddieu, ca se-ti franga inim'a ta, caci *inim'a infranta Ddieu nu o urgiscesc.* Acest'a a cerutu si Psalmistulu la ps. 50 unde dice „*Inima infranta si smerita zideste intru mine Ddieule.*” „*Pre celu ce vine la mine nu-lu voi scóte afara,*” dice Mantuatoriulu. Dóra-te mai tare, caci ai vatematu pre Ddieu decâtu déca ai fi perdutu totu bunulu lumii acesteia, caci ce folosu-ti este de ai dobindi lumea tota perdiendu bunetea cea mai mare adeca pre Ddieu, carele este adenculu bogatiei si a indurariloru? Cugeta sufletu crestine! la aceea, catu e de uritu pecatulu, care te lipsescé de imperati'a lui Ddieu si te impinge in nefericire. De te ar fi perdutu Ddieu in vre unu pecatu, Oh! unde ai fi venit unde ai veni de ar trebui acum'a se mori? Recunósce dér' indolungu rebdarea lui Ddieu si grati'a lui nemarginita, carea totu ti mai lasa timpu de a to pocai; paréndu-ti reu de pecatele tale, se mori de durere, ca ai vetamatu pre

diaconi, cu care ocaziune s'au facutu rugatiunile indatinatè pentru Imperatulu pentru patru Patriarhi ecumenici, pentru Escelenti'a Sa noulu Archiepiscopu si Metropolitu si pentru totu clerulu si poporulu.

Fininduse sant'a liturgia congresulu intregu a insocitu pre Archiepiscopulu si Metropolitulu la resiedintia, unde i s'au prezentatu membrii congresului, ai consistoriului archidiececanu si alte corporatiuni bisericesci, civile si militare.

Unu punctu fòrte stralucitu alu solenitatii instalarii este banchetulu ce s'a datu in aceeași di dupa mèdiadi la 2. òre in sal'a eleganta si spaciòsa de la „Regele Ungariei“, la care afara de deputatii congresuali presinti au participatu persònele cele mai de frunte din locu si din prejuru. In decursulu prandiului band'a militara a executatu cele mai frumòse piese musicali, intre care cea mai mare parte au fostu romanesci. Cam pe la 3. òre s'au inceputu toasturile cu celu pentru Maiestatea Sa Imperatulu, redicatu de Escelenti'a Sa Metropolitulu, dupa care apoi a urmatu celu pentru Parintele nostru Archiepiscopu si Metropolitu Procopiu, de Comisariulu congresualu Metianu; pentru armata D. Branu de Lemeni; pentru guvernulu patriei p. Archimandritu Pope'a; pentru fratii de o sòrte si unu sange gr. Catholici D. Babesiu; pentru tòte sororile natiuni si confessiuni din patria D. Ioanu P. Deseanu; pentru cetatea si cetatienii Sibiiului p. Archimandritu si Vicariu alu nostru M. Romanu; pentru colocuitorii de confessiunea augustana p. protopopu Hani'a. La tòte aceste au respunsu respectivii óspeti representanti, precum: ginerariulu comandante, comitele natiunei sasesei, primariulu Sibiiului, superintendintele luteranu etc. etc. Frumòse au fostu tòte aceste toasturi, dér mai multu decâtu tòte a escelatu celu lungu si plinu de eleganti'a oratoriei a superintendintelui luteranu, ca respunsu la toastulu p. protopopu Hani'a. Erá fòrte bine déca Dlu notariu generalu alu congresului tacé cu toastulu rostitu in limb'a magiara, din cauza: càci dupa consciinti'a nòstra de biserica, toasturile numai in limb'a natiunale romana au fostu iertatu sè se tiena, càci pentru imperatulu, pentru guvernulu si tòte cele lalte natiuni si biserici inca s'a toastatu in limb'a romana si esceptiunea cu limb'a magiara nu a potutu avé altu resultatu, decâtu nóue supèrare, óspetiloru nemagiari pòte aprehensiune, éra magiariloru bine priceputi compatimire facia de escedinte.

Noi suntemu de parere, cà déca in familia unu fu cu dreptulu séu pe nedreptulu e persecutatu de unii séu chiaru de toti ceialalti frati ai sei: inca nu e indreptatitu a superá pre insasi mam'a ce l'a nascutu. Au Iosifu pre care fratii l'au aruncatu in fantana si devenise favoritu strainiloru Egipteni lapedatu-s'a de natiunea ce l'a nascutu si nu a iubitulu de o miia de ori mai multu pre ai sei de càtu pre Egipteni, in fakta si cu cuvintulu? Sapienti sat.

Nr. 202 AEM.

PROCOPIU

din mil'a lui Dumnedieu dreptcredintiosu Archiepiscopu alu Transilvaniei si Metropolitu alu romaniloru greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a.

Iubitului cleru si poporu din archidiecec'a Transilvaniei: Daru si mila dela Dumnedieu Tatalu si Domnulu nostru Isusu Cristosu!

Dupace placu atotputernicului Dumnedieu a chiemá din viétia pre neuitatulu Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru Andreiu Baronu de Siagun'a, — congresulu natiunale alu provinciei nòstre metropolitane convocatu la Sibiiu pe diu'a 26 Augustu (7 Septembrie) a. c. ne a alesu pre Noi dupa normele statutului organicu bisericescu de Archiepiscopu alu Transilvaniei si Metropolitu alu romaniloru greco-orientali din Ungari'a si

Transilvani'a; ér Maiestatea Sa cesarea si apostolico-regésca, gloriosulu domnitoriu alu nostru *Franciscu Iosifu I*-ulu cu preanalt'a resolutiune din 17 Septembrie nou a. c. s'a induratu preagratiosu a intari acésta alegere.

Facemu dara cunoscutu iubitului cleru si poporu alu archidiececsei Nòstre Transilvane: cà dupa cele premise, congresulu natiunale alu provinciei nòstre metropolitane in diu'a de astadi ne a introdusu pre Noi solenelu in scaunulu metropolitanu, si cu acést'a Noi ca Archiepiscopu si Metropolitu amu intratu in functiune spre a suportá sarcin'a, ce prevedinti'a dumnedieésca, dupa sufragiulu clerului si alu poporului provinciei nòstre metropolitane, o a pusu pe umerii Nostri.

Resoluti a urmá pasii binecuventati ai fericitului Nostru predecesoru, contamu la spriginire calduròsa din partea clerului si a poporului de sub archipastori'a Nòstra in tòte acele, ce pe bas'a institutiuniloru canonice ale bisericii nòstre, si mai deaprópe pe bas'a statutului nostru organicu, avemu de a le face pentru folosulu sufletescu alu turmei Nòstre carventatórie, si preste totu pentru prosperitatea santei nòstre biserici ortodoxe.

Salutandu-ve iubitiloru fii sufletesci ca nou archipastoriu alu nostru, ve poftimu pre toti la conlucrare zelòsa in vi'a Domnului, ca acea plivita de ori-ce maracini stricatiòse, se pòta aduce fructele salutarie ale credintiei, dragostei si ale sperantiei crestinesci intru marirea lui Dumnedieu. Dandu-ve totodata binecuventarea Nòstra archipastorésca, in legatur'a dragostei si a ordului canonicu ve poftimu, se Ne cuprindeti si amintiti in santele vòstre rugatiuni.

Datu in resiedinti'a Nòstra archiepiscopésca-metropolitana in Sabiiu, la 16/28 Septembrie, anulu Domnului 1873.

Procopiu Ivacicoviciu m. p.

Archiepiscopu si Metropolitu.

(L. S.)

„Telegrafulu Romanu“.

Apelu in interesulu Romanismului si deschidere de abonamentu. *)

Unu adevèru necontestabilu in istori'a universale a omenimei — ca si in viétia cotidiana a unui poporu, a unei natiuni, a unui individuu, se afirma cu multa taria, cu multa elocintia, candu vomu cugetá, cà societatea umana a ajunsu si va ajunge la perfectiune numai prin cultura si sciintie! O conditiune acést'a fora de carea omenimea cu atâtea interese, divisata in atâtea semintie, in atâtea natiuni, in atátia individi, cu atâtea aspiratiuni nu se pòte afirmá ca atare, nu pòte corespunde sublimului seu *destinu* desemnatu de Creatorele, de acelu Creatore generale, care duce cu sine universulu, din perfectiune in perfectiune, pana la perfectiunea suprema — si din care fiinti'a nòstra, sufletulu nostru este numai o mica schinteia de lumina in mililoculu unui oceanu de lumina! — Omenimea, petransa de acestu *adeveru eternu*, nu numai n'a remasu statiunaria veri odata in calea sa catra progresu si sciintie, ci si-a fragmentatu mintea infio de ani, cum se gasésca acea cale salvatória, pe carea apucandu, sè ajunga ea la perfectiunea cea mai posibilu! Istori'a omenimei a sanctionatu acestu adevèru santu, càci ea, omenimea, desí facca câte odata rataciri, cum apucase de esemplu in totu decursulu evului mediu, totusi dupa atâtea sute de ani de caletorii grosite in drépt'a si in stang'a, recunoscendu-se pre sine intr'unu momentu de o rara si fericita inspiratiune, si-a adusu a minte de originea sa si de misiunea ce ea are se implinésca pre acestu pamentu. — É o caracteristica si a epòceloru, in cari traimu, cà omenimea merge cu rapediune catra progresu si sciintie de totu feliulu, alergendu la perfectiunea cea mai posibilu! Malurile *Temisei* si undele *Seni* nu striga decâtu „*cultura, sciintia, progresu si civilizatiune!*“ Si ehourile loru se audu de pe pitoresceile maluri ale betranului Danubiu! Nici odata dara, de candu tiene a minte istori'a genului umanu, nu s'a vorbitu atát'a, nu s'a scrisu atát'a, nu s'a imbraciatu in asia gradu potentiatu sciintiele, ca in tempurile moderne! Parol'a de di, cuventulu de ordine in epoc'a actuale, nu este altu ceva, decâtu progresu in cultura si sciintie, si inca in sciintiele positive — reale! Si déca popòrale vor tiené contu de acestu postulatulu alu tempului actuale, atunci si numai atunci, si vor asecurá elé unu venitoriu demnu de sublimele destine ale omenimei!

Unu faptu inregistratu de istoria si afirmatu de noi in tòte dilele este, cà trebuie se intielegemu odata pentru totudéun'a — cu deosobire natiunea nòstra romana — semnele si spiritulu tempului; pentru ca nu cumva prin o negligentia condannabile se remanemu si mai inderetru in cultura, de cum amu remasu! —

*) Celelalte diurnale sunt rogata cu totu respectulu a dá publicitatii acestu apelu si acésta deschiderea de abonamentu.

Poporul romanu, ca se p \acute{o} ta ajunge acolo, unde au ajunsu alte natiuni culte, trebuie neap \acute{e} ratu se ajunga cu una \acute{o} ra mai nainte, s \acute{e} apuce pre t \acute{o} te c \acute{a} ile, ce i le deshidu sciintiele de totu felulu — mai alesu in sa sciintiele positive — reale! —

Subscrisulu impinsu de atari sentimente si dorindu din inima, ca poporul romanu s \acute{e} progredie in cultura si sciintie, — c \acute{a} ci numai cultur'a si sciintia aduce fericire unui poporu, ca si marei societati omenesci, adresezu — acestu *Apelu si deschidere de abonamentu pentru map'a Transilvaniei* — intregi natiuni romane, rogandu-o in interesulu ei s \acute{e} sprigin \acute{e} sca ac \acute{e} sta intreprindere roman \acute{e} sca, unic'a in felulu seu pana acum! Mare avantaju vor trage Romanii si sc \acute{o} l'a romana din asta intreprindere!

Mai alesu, d \acute{e} ca reprezentantii instructiunei romane vor lu \acute{a} in de apr \acute{o} pe bagare de s \acute{e} ma compositiunea acestei mape si sistem'a, dupa carea am compus'o. Principiale pedagogiei moderne recomanda, mai alesu in sc \acute{o} lele elementarie, sistemulu de centralisatiune alu obiectelor de invetiamentu. Acestu sistem, ca celu mai salutaru, ca celu mai avantajosu, recunoscutu, adoptatu si recomandat de catra t \acute{o} te *celebrit \acute{a} tile pedagogice*, l'am adoptatu si eu intru compunerea acestei mape, firmu in convingere, c \acute{a} sc \acute{o} l'a romana se va fericit \acute{a} , c \acute{a} i se da ocaziunea d'a av \acute{e} in posesiune o astfelu de mapa, dec \acute{a} tu carea pana acum in limb'a sa nu a avutu; \acute{e} ra scolarulu romanu va pot \acute{e} inveti \acute{a} in limb'a meterna cu mare inlesnire geografic'a patriei sale nu asia defectuosu, dupa cum s'a practisatu pana acum, ci din t \acute{o} te punctele de vedere posibile, cari le reclama studiulu geograficu! —

Avantagiurile si conditiunile abonamentulu pentru map'a romana a Transilvaniei se cuprindu in urmat \acute{o} riile considerante.

1. Ac \acute{e} sta mapa romana a Transilvaniei va fi cea mai ampla dintre t $\acute{o$ te mapele pana acum existente. Ea va cuprinde:

a) Impartirea n \acute{o} ua juridica si politic \acute{a} ; b) Numerulu sufletelor si marimea otarului, in jugere si orgii patrate cadastrale, pentru fie-care comuna; c) Suprafaci'a in miluri patrate, numerulu sufletelor si a comunelor fie-carui comitatu; d) Suprafaci'a in miluri, numerulu comunelor si alu sufletelor tuturor cercurilor judecatoresci; e) Suprafaci'a in miluri, numerulu comunelor si a sufletelor fie-carei judecatorie singularie; f) Distanti'a comunelor din scaunulu judecatorescu, dupa mesurarea cea mai n \acute{o} ua; g) Oficiale postale; h) Oficiriile telegrafice; i) Drumurile de feru si statiunile; l) Puncte astronomice si trigonometrice cu inaltimea absoluta; m) t \acute{o} te b \acute{a} ile montanistice; n) Drumurile de statu si de comunicatiune; o) Map'a va fi de o marime de 4 sectiuni.

Pretulu unui esemplariu consta numai *cinci* florinti v. a.

2. Subscrisulu dorindu din t \acute{o} ta consciintia mea roman \acute{e} sca inaintarea natiunei mele in t $\acute{o$ te reporturile, morali, sciintifice si materiale, si voindu din t \acute{o} ta inim'a a contribui si io la rondulu meu obolulu meu, o mica petriceica la *consolidarea edificiuului natiunale, promit \acute{e} solemn \acute{e}* , c \acute{a} dela totu esemplariu prenumeratu voiu oferi 50 cr. pentru *academi'a romana* si 50 cr. pentru *fondulu teatrulu natiunale, daca abonamentulu se va urc \acute{a} preste o mia de esemplarie*.

3. Esirea la lumina aterna dela prenumeratiunea susamintita.

4. Abonamentele se facu de adreptulu la autorele.

5. Si onorabilele redactiuni ale tuturor diurnalelor natiunale inea sunt rogate f \acute{o} rte respectuosu din partea autorelui a prim \acute{a} abonamente.

Cinculu mare, $\frac{9}{20}$ sept. 1873.

Autorele;

Eugeniu Bordeaux.

Comisariu reg. supremu la cartile funduali in Transilvania

Langa Crisiulu albu. 17 Septomvre 1873.

Onorabilei Redactiuni a foiei n \acute{o} stre „Lumin'a“ in Aradu.

(Unu evenimentu dorerosu.) Alalta eri, in diu'a stului martiru Nichit'a, la 1 $\frac{1}{2}$ \acute{o} ra dupa m \acute{e} diadi, in miser'a comunitate a n \acute{o} stra Iosasielu, nu se scie cumu s \acute{e} esc \acute{a} unu incendiu inspaimentatoriu, carele parte potentiatu de ventulu de median \acute{o} pte, parte pentru c \acute{a} asia d \acute{i} cendu, intr \acute{e} g'a poporatiune er \acute{a} la lucrulu seu in tierina, in unu momentu pre langa t \acute{o} ta staruintia s \acute{i} adoperatiunea acurentiloru stingutori din locu si vecinetate spaimentosu chiamati prin sunetulu de larma alu campane, — 10 familii nefericite, prefacandu-le prin deardere totale, casele cu amobiliamentulu lor; edificie colaterali cu t \acute{o} te recuisitele loru economice; granariile cu alimentele anuali; nutretulu iernatecu pentru vite — esep \acute{e} tionandu d \acute{o} ue case — porcii inchisi, — cu unu c \acute{u} ventu prefacendu in censusie t \acute{o} ta substantia a lor 10 familii. — Si vai! — — — — — lacremele me inunda,

p \acute{e} n'a mi-cade din mana, candu reasumandu trist'a catastrofa, ne esagerandu nemicu, cutezu a enunc \acute{a} , daun'a este nepretiuibila; dorerea este abia cugetabila pentru c \acute{a} , — unu momentu seriosu, On. lectori! pentru c \acute{a} intipuiti-ve Romani, voi cari ati luatu religiunea crestina nemedilocitu dela apostoli si in voi dara este mai intemeiata caritatea crestina; — intipuiti-ve! 10 familii remase sub cerulu liberu cu pruncii mici in l \acute{e} ganu; fara nici unu picu de pane — c \acute{a} ci si cucurudiulu fiindu culesu totu dearse — fara vestminte ori ti \acute{o} le de patu, — cumu stau acuma flamendi si despoiat \acute{i} suspinandu langa r \acute{e} stulu de tetiuni s \acute{i} carbuni. — Colosal'a calamitate mi-apasa puterile at \acute{a} tu fizice c \acute{a} tu si sufletesci, in c \acute{a} tu sunt constrinsu a continu \acute{a} ac \acute{e} sta trista corespundintia in altu numeru.

Ioanu m. p.
presbiterulu.

VARIETATI.

La institutulu teologicu de aici voru fi inscrierile Luni si Marti in 1. si 2. Octobre st. v. \acute{e} ra prelegerile se voru incepe in dilele urmat \acute{o} rie.

Aradu, 28. Septembre 1873.

Corpulu profesoralu.

Bibliografia. Tipicu pentru chiamarea Duchului santu la Sin \acute{o} de si la totu felulu de adunari crestinesci, precumu si la inceperea anului scolasticu. Editiune intocmita si cor \acute{e} sa dupa manuscrisulu, care din vechime se folosesce la episcopi'a greco-orientale aradana coresu si edatu ca manuscrisu in Aradu, cu tipariulu lui Stefanu Gyulai, prin parintele protosincelu *Mironu Romanu* de presinte Archimandritu si Vicariu generalu in eparchi'a aradana.

Salutamu cu bucuria ac \acute{e} st'a carticica necesaria in biserica ca si panea cotidiana, mai virtosu acuma in vi \acute{e} ti'a sinodala, candu — precum scimu din esperintia — mai in t \acute{o} ta comunitatea si prin fiecare preotu altcum se sevirsiesce chiamarea Duchului santu, fara s \acute{e} i se p \acute{o} ta impu \acute{t} a, din cauza lipsei manualului.

Concursu.

2.

Pentru ocuparea statiunilor devenite vacante din inspectoratulu alu XX. Risculiti'a Protop. Halmagiului comitatulu Zarandului se deschidu urmat \acute{o} rele concurse. —

1. Statiunea invetiator \acute{e} sca dela sc \acute{o} l'a romana gr. or. confesiunale din *Risculiti'a* e impreunata cu emolumentele urmat \acute{o} re:

a, Salariulu in bani gata solvindi pe patrariu, 200 fl. v. a.

b, quartiru liberu si gradina de legume. —

c. 6 orgi mari cubice de lemne de focu din cari e a se incald \acute{i} si sc \acute{o} l'a. —

Doritorii de a ocup \acute{a} ac \acute{e} sta statiune suntu avisati asi tramite recursurile lor, multu pana la $\frac{7}{19}$ Octob. a. c. candu se va tien \acute{e} si alegerea in facia locului in *Risculiti'a* subscrisului inspectoru de sc \acute{o} le.

2. Statiunea *Tomesci* impreunata totu cu aceleasi emolumente; terminulu alegerei va fi in $\frac{14}{26}$ Octobre dupa esitul din sta liturgia. —

3. Statiunea *Vati'a de josu* asiderea impreunata totu cu astufeliu de emolumente ca celea din taiu si terminulu alegerei va fi in $\frac{14}{26}$ Octobre la 3 \acute{o} re dupa amediadi in localitatea sc \acute{o} lei din *Vati'a de josu*. Doritorii de a ocupa unulu din ac \acute{e} ste statiuni suntu avisati asi instrui recursurile lor in intiesulu statutulu organicu si ale adresa subscrisului inspectoru cercuale de sc \acute{o} le.

Halmagiu in $\frac{20}{2}$ Septembre
2 Octobre. 1873.

In contilegere cu comitetulu parochialu

Nicolau Hentiu inspectoru cercuale de sc \acute{o} le din cerculu alu XX-lea locuescu in Halmagiu comitatulu Zarandului.

CONCURSU.

3

Pentru indeplinirea vacantei parochii Sirbi indiestrata cu emolumintele anuali: birulu si stolele indatinate dela 80 de case.

Doritorii de a ocupa acesta parochia sunt avisati recursurile loru prevediute cu documintele prescise in Statutul organice si adresate comitetului parochialu pana in 29. Septembrie, a. c. ale trimite Dlui protopresviteru tractualu Ioanu Groz'a in Halmagiu, — fiindu apoi alegerea a se tiené in 30. Septembrie.

Sirbi, 9. Septembrie. 1873.

Comitetulu parochialu cu invoirea mea.
Ioanu Groz'a,
protop.

CONCURSU

1

pentru parochia, din comun'a P. Susagu, si filialu Talmaciu; cu care sunt legate urmatoarele emoluminte pamentu aratoriu de 6 cubule de samenatura, birulu dela 260 ase cate un'a mesura cucuruzu stolele indatinate si cortelulu sase esarendá.

Doritorii, suntu avisati a-si tramite recursele instruite in sensulu statutului organice sub adresa comitetului parochialu subscrisului administratoru protopopescu in Beliu pana in $14\frac{1}{26}$ Octobre pe care diua e defipta alegerea

Beeliu $16\frac{1}{28}$ Sept. 1873

comitetulu parochialu
In contielegere cu mine Ioanu Capitanu adm. protop

Concursu.

1

In urm'a contielegerei avute cu inspectorulu cercualu, — din partea comitetelor parochiali se escrie concursu pentru deplinirea posturilor invetiatoresci in urmatoarele comune:

1. Cheriu, emoluminte: cortelu liberu cu gradina; 60 fl. v. a. 10 cubule de bucate si $\frac{1}{2}$. sesiune de pamentu.
2. Hidisielulu superioru, cu cortelu liberu si gradina, 50 fl. v. a. 12. cubule de bucate si pamentu de 3 cubule.

Doritorii de a ocupa aceste posturi invetiatoresci suntu poftiti a-si tramite petitiunile instruite cu documinte despre portarea morala si calificatiunea receruta, — la inspectorulu subscrisu in Oradea-mare, pana in 7. octobre a. c. st. v.

Pentru comitetele parochiali

Oradea-mare 20. Septembrie 1873.

Nicolae Zigre m. p. inspectoru cercualu.

Concursu

1

Prin Sententi'a Consistoriu dto. $12\frac{1}{7}$ a. c. Nr. $82\frac{1}{207}$ scol. amovenduse, invetiatoriulu din Ostrovu, din postulu seu invetiatorescu, pe statiune'a acést'a, se deschide Concursu pana la 28. Octom. a. c. st. v. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele suntu 84 fl. v. a. 15 meti de grâu, 24 meti de cucurudiu, 50 f. de sare 100 f. de clisa. 15 f. de lumini, in pamentu 2 Iugere de fenatie, 2 Iugere de aratura estravilanu, 1 Iugeru intravilanu si 8 orgii de lemne din care e a se incaldi si scól'a.

Doritorii de a ocupa, acést'a statiune au a si tramite recursurile sale inspectorului cercualu de scóle, in Bacame-reu, posta u. Kápolnás

Ostrovu 24. Sept. 1873.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Laurentiu Barzu Inspector cerc. de scole.

Concursu.

2

Fiindu postulu invetiatorescu din opidulu montanu Baitia (Rézbánya) cerculu vascohului comitatulu Bihar inca de mai multi ani in vacantia, s'a deplinitu numai prin onu pre-

otu localu — a cumu se escrie Concursu pre lunga urmatoarele emoluminte.

a. Cortelu liberu.

b. Salariu anuale in o suma de 200 fl. v. a. care se va solvi in rate trilunarie.

c. Venituri cantoralu.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a produce: Testimoniu despre absolvirea sciintieloru pedagogice. testimoniu de calificatiune si documentu despre conduit'a si portarea morala. — Petitiunile astfelu instruite si adresate comitetului subscrisu, sunt ase tramite pana la 7 octobre cal. vechiu, candu va fi si alegerea.

Mai de parte dela nou alesulu invetiatoriu se poftesce ca pelinga limb'a materna romana se scie scie si vorbi inca limb'a magiara si cea germana.

In fine competintii sunt poftiti ca pana la alegere in o domineca seu serbatore se se presente in sant'a biserica gr. or. din locu pentru ca se-si dovedesca deprinderea si versarea in cantarile bisericesci si tipicu.

Baitia (Rézbánya) 1873 septemvre.

cu contielegerea mea. Comitetulu scolasticu Nicolau Popoviciu insp. scol. de scol

CONCURSU.

1

Fiindu-ca in urmare concursulu scrisu si publicatu cu terminulu de 16. Septembrie st. v. pentru postulu invetiatorescu din Oradea-mare s'a insinuat numai unu competinte; pentru acc'a, — terminulu se prolungeste pana in 30. Septembrie a. c. st. v. deci pelanga sustinerea conditiunilor publicate in concursulu primu, — doritorii de a competi pentru acestu postu sunt poftiti ca pana in 30 Septembrie st. v. se si-tramita petitiunile instruite conformu conditiunilor espuse si publicate.

Oradea-mare 16. Septembrie

Comitetulu parochialu.
In contielegere cu mine Simeonu Bica Protopres Oradii mari ca Inspectoru districtualu

CONCURSU.

2

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci de a III clasa normala tractuala gr. or. din Halmagiu

Salariulu este 500. fl. v. a. si 5, stangeni de lemne din carii debue a se in caldi si scól'a.

Doritorii de a ocupa acesta statiune au a si tramite recursurile pana in 30. Septembrie st. vechiu, candu se va tiené si alegerea, avendu de ale adresa inspectorului cercualu de scóle Gratianu Pappu in Halmagiu. —

Dela recurentu pe longa recerintiele prescise in statutulu organice se recere ca se aiba cunoscintia despre limb'a magiara si germana, si ca se aiba celu pucinu 4 clase gimnasiale. —

Halmagiu in 11. Septembrie 1873.

In contielegere cu comitetulu protopresviteralu Gratianu Pappu insp. cerc. de scol.

Concursu.

2

Pentru statiunea invetiatoresca romana de confesiunea gr. or. din Comun'a Banesci si filialulu Cristesci, cu terminu pana in 1. Octobre a. c. st. vechiu candu va fi si alegerea, salariu anuale impreunatu cu acést'a statiune este 250 fl. v. a. 5. stengeni de lemne, cortelu liberu si gradina. —

Doritorii de a ocupa acesta statiune se avisédia asi tramite recursurile instruate conformu reguloru prescise in statutulu organice celu multu pana la terminulu mai susu amintitu, avendu ale adresa subscrisului. —

Halmagiu in 11. Septembrie 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu. Gratianu Pappu insp. cerc. de scóle.